UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Avthentica, Et Institvtiones

Bartolus

Lugduni, 1567

Jn medio litis non sie. sacr. iussio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96136

Visual Library

que est in.l.properandum.§.cũ aũt.& tenent doct.in supra.& si quidẽ pcessa opi.nõ videtur pcedere, imo ille.§.p illũ videtur coarctare, cum hic lo quatur in actore absente post litem cõte.

12 ¶ Tertio oppo.ad versic.aliis aũt omnibus, hic dicitur, q̃ de-
b legatus põt per edicta citare contra.§.de exhi.re.§.si vero etiã
ponit duos solo. Veritas est q̃ ibi loquitur de citatione reali,
hic de verbali quam delegatus a principe facere põt per edicti
c positione, ab alijs delegatis nõ pot, vt.C.de iud.l.sancimus.in
fi.& vide circa hoc cõtrariũ q̃ not.doc.& in glo.in.d.auth.q se-
d mel.in.ij.op.ad ver.si vero apud iudicẽ initiũ.hic dicitur q̃ ac-
tor debet in libello persistere. Et sic videtur q̃ actio mutari nõ
14 potest, contra.C.de eden.l.edita gl.hic in cõtrario, & in dicta au-
thentica qui semel.in.x.q.soluit. ¶ Quinto op.dixi, q̃ iudex
põt probare delegatione suã sine scriptis, & sic iussio principis
sine scriptis valet. Contra.C.de mand.principi.l.j.Solu. Dic
vt not.gl.xvij.distin.c.nobilissimus.& vide q̃ not. Spec.in titu.
de iu.leg.§.su pest.versi.si quid si delegatis.& ver.mandat & titu.
15 de probat.§.videndũ.versic.sed nũquid delegatis.& vide q̃ not.
Inno.extra de primle.c.j. ¶ Quero, hic dicitur q̃ absente actore
lite nõ cõtestata venit ad diffinitiuã sententiã, quero, quid actore
presente, & eo absente, ante litis cõte, an põt veniri ad diffinitiuam.
Glo.dicit q̃ nõ, super versi.cautione. idem not.in authen.
qui semel.in duabus gl.& ibi per doct.in.iiij.q.& in.l.properã-
16 dum.§.si quidem.in.iij.q.C.de iud. ¶ Quero, in versi.si vero
propositis, &c. sed hic in fi. legitimã pferre sententiã, quero, que
sententia proferet.dicũt doct.q̃ filijs si lis est cõtestata, ferret diffi-
nitiua iudicij. Ista solut.est contra hunc tex.vt patet in versic.
si vero apud iudicem initium. Et dic q̃ sententia fertur verita-
te subtilius requisita, & sic ferret diffinitiua, &c. de quo vide q̃ not.
per gl.in.d.authen.q semel.& per doct.ibidem.in iij.q. ¶ Que-
ro, quid vult tex.ibi.iubem̃ enim post predictas. Dic vt in glos.
super versic predictas.quã vide.& vide q̃ not.gl.& doct.in.d.l.
17 properandũ.§.& si quidem in.v.q.& .d.authentica qui semel.in
.ij.q. ¶ Quero, an iudex possit abbreuiare istas dilatiões. Gl.
sup.d.versic.caut.circa fi.ponit opi.& q̃ nõ possint, appbat glo.
in.d.auth.qui semel. Per hũc text.q̃ dicit nõ miñ, &c. Circa q̃
vide not.ibi p doct.& Jacob.de Arc.i.l.prima.C.de dila.& eũ-
dẽin.l.ff.de re iud.& vide q̃ not.Byn.in.c.indultũ.de reg.iu.
lib.vj. Sed veritas est, q̃ istud tps possit iudex causa cognita di-
minere. Non obstat ille text.qui eodẽ mõ loquitur text.in.d.l.
per intervalla.& tã iudex põt causa cognita diminuere, vt patet
18 in.l.nõnũquã eodem titul.in fi. ¶ Quero, dicitur hic in versi.
& hãc igitur prauitatẽ, &c. p preces pcipes oblatas, & iudici insi-
nuatas, quero intra qõ tps debeat iudici rescriptus sue delega-
tionis presentari. Dic q̃ intra annũ a tẽpore, quo potuit iudi-
19 cis copia haberi, vt extra de rescrip.c.plerũq;. ¶ Quero, &c. hic
in versic.si vero intra predictũ, &c. q̃ si actor si absentat bis, ca-
dit ab actione, quid econtra, si reus se absentat bis, an cadat a
20 defensiõe. Dic vt no.glos.& doc.in.d.§.& si quidem. ¶ Quero
vtrum contumax in prima citatione si cõpareat in secunda, con-
demnetur in expensis factis in prima. Dices tu, hic est casus
quod ficis versiculo.infra.& in dicta authentica.qui semel, sed
certe hic loquitur quando quis fuit citatus tribus edictis, & in
omnibus fuit contumax, & cõparuit in termino peremptorio,
videlicet intra annum quo casu debet in oẽbus expensis condẽ-
nari, vt hic.& in dicta authen.qui semel &.C.de iudi.l.sancimus.
Sed questio nostra loquitur q̃ quis fuit contumax in prima ci-
tatione, & postea comparet in secunda an debeat condemnari in
d expensis factis in prima. Dic quod sic, & ita tenent docto.C.de
vsu.l.sancim̃ in octaua questione. Jacob.de Arct tenẽt cõtra-
riũ est gl.ordina.q̃ cõcor.cum dicto doct.extra de probatio.
tanto, quoniam cõtra falsam.in.v.glossi.& de procurat.capit.
xxxiij.distinctio.hortatus.& .xxiij.q̃stio.de illicita.nõ habe-
tis hic alia.

ADDITIONES.

1 ¶ Et dictis. Et qua forma vera fiet absentio citatio: vide do.
Alex.post. Bart.in.l.j.§.prelude.ff.de requi.re.& Inno.in.c.cũ
nobis olim.de elec.
b ¶ Sit gl.j.huius ver.super verbo alij autem. Alex.Ros.
c ¶ Pos põt.vide tũ ad hoc do.Alle.de Imo.in.l.plerũq;.de iuris
doc.& in.§.ij.de iurisdictio.omnium iudi.
d ¶ In prima. Vide.d.Alex.de Imo.i.l.j.§.is videt.ff.si qs ius
dicen.nõ obtemp.vbi etiã per Bart.in.iij.col.vers.quero an ad
hoc.& Bald.in.l.sancimus.alle.in tex.v.q.& in addi.ad Spec.
in tit.de expen.vers.etiã prima.vbi etiã vide Spec.in.§.si ãte.&
Speculi tit.de cõtu.§.si.sed pone.& Bar.in.l.cõtumacia.§.cõtu
max est.ff.de re iudica.

Vt neque miles neque federatus.&c. Rubr.

1 ¶ Militia, non est dignitas.
2 Lex debet insinuari, & insinuata valet post triginta dies ab ei̊
insinuatione numerandos.

Cum domini Nemo, milites seu federatos in ꝓpria domo vel possessione retinere dꝫ, vel occultare, vt ꝓ
priꝰ vtilitatib̃ obediãt, si intra.xxx.dies ab hu
iusmodi legis insinuatiõe eos expellere debet cõ
tra facientibus pena, & iudici negligenti imminere
1 h.d.vsque ad finem. ¶ Nota tex.ibi ipsi vero dignitatibus, &
a militijs, q̃ militia nõ est dignitas. a Ad idem infra titul.primo
2 versic.nã presenti.dixi supra de testib̃. Q.sancimus. ¶ Secũ-
do nota q̃ lex valet post.xxx.dies ab eius insinuatione numerã
dos, quo dic vt dixi supra vt fa.not.constit.in fine.

ADDITIO.

a ¶ Non est dignitas. Adde Fely.capit.clerici.de iudi.ante finẽ
j.col. Adde q̃ not.in Apostilla.ad Bartol.in.l.j.num.j.& addi.
post Alex.C.de dig.lib.xij.isti ver.sit dignitas, & in addi.in.l.ex
co.ff.de test.militia.

Vt diuine iussiones. Rub.

1 ¶ Hec constitutio an habeat etiã locũ in rescriptis causarum.
2 Consuetudo an seruat q̃ in rescriptis causarum subcriptio que
storis requiratur.
3 Questor quis appellatur.

Nostre Diuina iussio dꝫ gloriosissimi que
storis subscriptionẽ habere que cũ
teneatur inter quos & ad quẽ iudicẽ, per quam p
sonam fuerit directa, pena cõtra facientibus im
minente.h.d. In tex.ibi, solicitudo.cõcor.qõ ha-
betur ex de offic.deleg.c.j.lib.vj. ¶ Quero de
qua iussione loquitur. Dicit glo.sup versicu.iussionẽ, de primle
gi.in q̃ aliquid iubetur, vel i fauore conceditur secus forte est in
cõmissionibus causarũ, qꝫ non requiritur q̃ questoris subscriptio
nẽ. si certe immo videt habere locũ etiam in priuato rescripto,
q̃ causarum cõmissionem continent. ¶ Primo per Rubricam
que dicit diuinas iussiones requirere, subscriptionẽ. ¶ Secõo vi
detur, pbari in tex.ibi continetur inter quos.& ad quẽ iudicẽ,
&c. vbi videt ista cõstitutio habere locũ in rescripto continente
2 cõmissionẽ causarũ. ¶ Tertio autem de consuetudine seruetur,
q̃ in rescripto questoris, &c. Speculator de rescrip.exhi.§.primo igi
3 tur.versic.itẽ q̃ nõ est ibi subcriptio. ¶ Quero quis appelle-
tur questor, dic vt in gl.hic super versi.questoris.& .C.de officio
a questo.a.l.j. Vel dic.questor erat hic qui hodie dicitur cancella-
rius, vt not.gl.C.de diuer.rescrip.l.fin.

ADDITIO.

a ¶ Questoris. Adde q̃ questor multipliciter dicitur, vt p glo.&
Lardi.in clem.ij.de pen.& remis.

In medio litis non fieri sacras iussiones.&c. Rub.

1 ¶ Lite pendente nõ lꝫ principi supplicare: nisi in quatuor ca
sibus de quibus in tex.
2 Iussio principis sine scriptis valet.
3 Secunda sententia principis, nullo modo retractatur.
4 Sententia principis etiã in scriptis fertur.
5 Lex nosa trahitur ad preterita, & pendentia, si hoc dicatur.
6 Acta debent in scriptis redigi.
7 Acta debent ꝓbari p scripturã si copia notarij̃ haberi potuit,
alias eorum probatio potest fieri per testes,

Omnia Iudices sacras cõstitutiões i me
dio litis impetratas nõ debẽt seruã
re, si secũdũ leges generales examinare & iudica
re pena contra facientibus imminẽte, his i causis
futuris, ac etiã in pendentibus obtinẽtib̃, sallit
n quatuor casib̃, i quib̃, lꝫ lite pendẽte a princi
pe sacras iussiones impetrare, que debent in scriptis fieri, hoc
1 dicit. ¶ Nota quod lite pendẽte nõ lꝫ principi supplicare, nisi
in ãtuor casib̃, vt hic i.§.j.& i.§.vt eũt j.eodẽ, & .c.j.vt lit.pendẽ.
2 lib.vj.& qõ ibi not. ¶ Secũdo not.in versi.& propterea q̃ iussio
p̃ncipis sine scriptis emanãs valet.vt hic.& .j.eodẽ.§.ea autẽ
ibi & sine scriptura, &c. hic cũ ideo nõ valet qꝫ cõceditur lite pẽ
dente, patet ergo q̃ alias valet, dixi.§.de liti.§.si vero apud iu-

3 dicinitiū. ¶ Tertio no. in verſi. ſi q̃ em̃ circa fin. duo.
¶ Primo q̃ ſecunda ſententia, principis nullo modo pōt re-
4 tractari. ¶ Secūdo nota qō ſententia pnci. debet in ſcriptis
ferri ſicut lnia alterius iudicis. circa quod vide glo. hic que eſt
ſuper verbo. declarationē, & Specu. in tit. ſ. nullis ſnie. §. iuxta
5 verſic. nō valet. ¶ Quarto nota qō lex noua trahitur ad pre-
terita, & pendētia, & hoc ideo, qz expreſſe in lege caueatur alias
2 ſecus, vt. C. de leg. l. leges, ª & conſtitutiones. & l. penu. i fi. & i l. fi.
C. de ſacroſ. eccl. & i c. penultimo i fin. & q̃ ibi not. de offi. delega.
lib. 2 ſexto. alias ō ſua natura ad futura traherentur, vt ex̄ de cō-
6 ſti. ca. ij. i fin. ¶ Itē nota qō acta debent inſcriptis redigi, vt
hic, & in. capitu, qm̄ contra falſam extra de probatio. dixi ſup 2
7 de iud. §. audient, vbi glo. tangit. ¶ Ultimo nota ſecūdū Ja.
de belu. q̃ acta iudicio ū debent pbari per ſcripturā ad iudice,
extra de, pbatio. cap. quoniā contra falſam. facit. l. ne in arbitris
§. Inuentē. C. de arbitr. circa qō dicit ipſe, aut ab initio tabellio-
nis copia potuit haberi, & debet fieri, pbatio p ſcripturā, alas po
teſt fieri p teſtes, in lege quotie. §. fi. ff. de pbationi. & de teſtib.
l. cum ent, & qō nota. per gl. in l. quoniā. C. de heredibus inſtitue-
dis, & in lege ſi pretor. §. Marcellus. ff. de iudi, & per Jacob. de
Are. in. l. emancipata. C. de fide inſtru. p glo. & Inn. in ca. quo
niam ſ ſalſam, & quod ſententia poſſit probari per teſtes, vide in
c. licet extra de re iudi.

ADDITIO.

a ¶ L. leges. Et ibidē ad hoc vide Ly. & Bal. in d. l. ſancim, de
leg. in tex. §. colū. & que p Ycyn. in capitu. fin. de cōſti. c quod ibi
dixi in apoſtil.

Vt cum de appellatione cognoſcitur. Rub.

1 ¶ Lex noua lz dictū ſit qō trahatur ad preterita. tamen non
trahitur ad pendentia ni i cauſa pncipali renunciatū ſit omnib
allegationibus, & relationibus principi factis.
2 Ratio, quare lex noua nō trahit ad pendentia p appellationem
licet dictum ſit quod trahatur ad preterita.
3 Lex noua quando trahatur ad preterita, & pendentia.
4 Lex noua etiā ſi dictū ſit quod trahatur ad pendentia, an traha
tur ad pendentia per appellationem.
5 Lex ſpecialis facta ſuper vna cauſa, ita inſtāte actore, vel reo q̃
non valet.

Peruenit. Iudices appellationum ſm
leges q̃ tpe diffinitiue obti-
nebant, iudicare debēt, nō ſecundū eas que appel
latione pendente promulgate ſunt, & idem in lis
pendeat ſuper retractione ſententie per viam ſup
plicationis. idem ēt i cauſa pncipali ſi renuncia
tū eſt omnib allegationib, & iudex principi relationem facit,
qz iudex ſecundū leges tempore relationis vigentes, non ſecun-
dum leges tēpore relationis promulgatas iudicare debet, his ob-
tinentib etiā ſi expreſſe ſit dictū, qō lex noua etiam ad negotia
1 preterita referatur, hoc dicit vſq; ad. §. Iz hoc. ¶ Not. hic tex.
q̃ etiāſi expreſſe ſit dictū q̃ lex noua ad preterita trahatur, non
tamen trahitur ad pendentia ſi i cauſa principali renunciatū ſit
2 omnibus allegationib, & relationib factis principi. ¶ Sz
qro que eſt noua ratio qō lex noua nō trahit ad pendentia p ap-
pellationē, etiā ſi expreſſe ſit dictū q̃ ad preterita trahat. Dicit
Jac. de Belui. quod rō eſt, qz iudex appellationis debet ſentē-
tiare ſententiā tuſtā, vel iniuſtam, ſeu clie bene iudicatū vt male,
vt. l. eos in pzin. C. de appel. ergo de neceſſitate cōcludit qō de-
bet iudicare ſecundū legē que erat tempore late ſententie, alias
iudicaret ſecundū. l. nouā non eſſet tempore late ſententie, alias
ſi iudicaret ſecundū legē nouā nō eſſet pmi iudicis ſententiā emē
3 dare, vel cōfirmare ſz eſſet promulgare nouā ſententiā. ¶ Dp. dz
hic, quod lex nopa trahitur ad futura negotia tatum, non ad
preterita, etiā ſi expreſſe ſit dictū iu. l. noua qō trahatur ad pteri
ta. Contrariū dicit gl. ſuper verſi. referentē. d. l. penulti. C. de
vſu. & d. l. leges, & conſtitutiones. C. de legib. l. nō eſt, nouū. ff. de
legi. Solutio Bl. dicit eſſe ſpeciale hic. Et etiā ſecūdū eā. dic aut
queris vtrū trahatur ad cauſas pteritas pēdentes. Et dic quod
nō, vt hic aut vtrū trahatur ad preterita negotia i quib iudiciū
nō eſt inchoatū. Et dico q̃ ſic, vt in contrariis, & hic indiſtincte te-
net etiā q̃ ſi expreſſe ſit dictū, quod trahatur ad preterita non
tamen trahatur ad negotia pendentia, Ita dicit gloſſ. Sz circa
hoc dic vt no. gl. i cap. licet canō. ſuper verbo, de cetero. de elec.
lib. vj. & vide q̃ no. p Archid. in. c. pen. in fi. de offic. de lega. eod.
lib. & q̃ not. doct. in. d. l. leges, & quod ibi tangitur in gl. & quod
no. Spe. in ti. de appel. Vide etiā circa iſtam materiā tres que-
ſtiones quas diſputauit do. Ja. de Bel. & poſuit ſuper. hoc pzin
4 cipi. ¶ Sed quero hic quid ſi cā pendet per appellationem et
promulgatur lex noua i ea expreſſe dicitur, q̃ trahat ad pē
dentia nunq̃d trahatur ad pendentia p appellationē, tex. vide
cū gl. q̃ nō. C. de ſacro ſanct. eccle. l. ſancimus ne mihi licere. tex.
in fi. ſuper ver pendentib. pro hoc facit de. §. ti. ſuper hoc erit
ergo neceſſe q̃ ad hoc vt lex noua trahatur ad pendentia p ap
pellationem neceſſe eſt id expreſſe dicere. Ita ponit tex. i c. pe.
in fi. de off. leg. in vj. Predicta que dixi an lex, & qn lex noua tra
5 hatur ad pendentia, intellige de lege communi, & gſili. Si enim
eſſet lex ſpecialis, quā lite pendente actor, vel reus a principe
impetrat vt ſm illud negotiū q̃ pēdet examinaretur, & decidere
tur tunc ſine dubi o lex illa noua, & ſpecialis nō, vt aliquid imo
ſm ius cōmune illud negotiū debeat decidi vt. §. ii. j. per totum

1 ¶ Dilationes probatorie in cauſa quot dentur.
2 Renunciatio facta omnib allegationib iuris nō nocet produc
tioni teſtiū ſed bene inſtrumentorum.
3 Renunciare probationibus ſibi cōpetentibus qō pars poſſit.
4 Menſis legalis dicitur triginta dierum.

Sed hoc. Si vna pars omnibus ſuis allegationib,
renunciauerit altera vero pars renunciare
recuſet tribus dilationib ad malitiā ſuperandā ei datis iudex
amplius eū expectare nō dz, imo dz ferre ſententiam legitime cō
1 ſonantem. h. d. ¶ Opp. & videtur, quod non detur niſi vna di
latio vel ad plus due, vt l. fi. ff. de fe. ſolu. vt in gl. que eſt ſuper.
verbo prebeatur. & in auth. iubemus que hunc ſumitur. & ibi p
doc. C. de indi, eodem modo. opponitur de. §. omnem vero. ē. d
liti. Hic q̃ poſſet opponi ad l. vltim. ff. de fer, nō autem ad iſtam
qz. hic, & ibi dantur tres dilationes, & iſtud contrarium ſolue vt
2 habes i gl. ē. dicta. ¶ Quero ad qd nocet iſta renūciatio, dic.
q̃ nocet allegationib iuris & pductioni inſtrumentorū nō autē,
pductioni teſtiū. Ita dt gl. hic que eſt ſup verbo renūciare. Sz
3 ¶ Quero nūqd pbationib ſibi cōpetentibus partes poſſunt
4 renūciare, & videt q̃ ſic qz hic vides q̃ vna pars ſuis allegatio
nibus renunciauit ergo patet q̃ renunciauit ſuis, pbationibus
qz alleg. a poſſunt conſiſtere in iure, & ēt in facto, vt puta in p̃ batio
nibus vt dt gl. hic ſuper verſi. allegationes. Sz ium tz glo. pzcē
dens, ſuper verbo renunciare dt enim q̃ hec renunciatio nocet
tantum allegationibus iuris & quantum ad productionem inſt
rumentorum ſed teſtiū productioni nō. glo. vero que eſt i auth.
iubemus. C. de iud. que ſumitur ex iſto. §. ſt q̃ iſta renunciatio.
ſolum ad teſtium, vel inſtrumentorū productionē, & per hoc quod
probationibus quis renunciare nō poſſit habuiſtis gl. ē. vi line
probi. ma debi. §. qz vero ſed Sz ium tz Ja. de Are. vide ibi q̃
teneat renunciatio que fit teſtium productioni. Dixi de hoc,
de teſtib. §. qz vero ſepe, vbi gl. tz idem quod hic. Non. ob. gl. in
d. §. qz vero qz ibi loquitur in renunciatione quam quis facit ex
tra iudicium que non vz. vt ibi, ſed hic loqnitur in renunciatio
ne que fit in iudicio. Et circa iſtum. §. vide q̃ no. Spe. in ti. de re
nuncia. & conclusion. vſque ad §. hoc autem ſcias.
¶ Vltimo no. tex. ibi, cōpellat intra xxx. dies, & ibi alius ynt,
4 menſis poſtea ſequitur ſi vſq; ad predictos tres meſes, & q̃ me
ſis legalis dicitur eſſe, xxx. dierum. ſed Ja. de Belui. alleg. C. de
adulter. l. iij, in fi. in Sz ium alleg. C. de tempo. appel. cum ante-
rioribus. §. j. ff. de reg. iur. l. vbi. ex. Tu vero quod intelligatur
xxx. dierum habes alle. tex. cum gl. C. de iure delib. l. fi. §. ſi nau
tē dubi. i l. miles. §. ſexaginta, & ff. de adul. do. Ja. dt ant tracta
m de odio aut de fauore. ſicut diſtinguit in ſimi. in l. ij. §. mino
rem. ff. de mi. Tu vero dic, vbicunq; lex vel ſtatutū facit mētio
b nem de menſe quot dierum intelligat menſis dic vt extra de elec
tion. in c. quam ſit lib. 2 vj. & tangitur in c. lz. de ſup. neg. prela.

ADDITIONES.

a ¶ Renunciare. Videtur ad hoc plene Fely. in c. ſi diligēti. de
fo. cōpe. poſt pzin. iij. colum. per pzimum corolarium cum infini
conc. ibi per eum alie. limita pout ibi per eum.
b ¶ Menſis. vide tu domi. Filex. de Zmo. in l. cum hiſtertus. de
ver. ſignifi. vbi et per Bar. & ibi no. & Baly. in l. ij. C. de tempo.
appel. & Sz lo. in l. ita vulneratus. ad l. Aliqui. & Ang. in l. iubem
C. de iudic. & Bal. in c. j. j. colum. q̃ tempo. mi. & Spec. in ti. de in
ſtru. edi. §. ſi. verſi. ſi poſt indictionem, vbi et quot Idus, & quot
Kalendas, & quot nonas habeat. adde iſtum ſupra in authen. vt
facte nouc. conſtitu. ver. quot autem diebus dicatur eſſe meſis.
colum. v. & ibi poſui in apoſtil. ad ipſum in eodem verſi.

Do-